

Övergripande verksamhetsplan med budget 2018-2020

Fastställt av kommunfullmäktige
2017-06-26
Justerat enligt KF beslutspunkt K Dnr KS
250/2017, informerat KS-Au §57 2017-08-15

**Sollefteå
kommun**

Justering av övergripande verksamhetsplan med budget 2018-2020

Grundantagandet för 2018-2020 är att kommunen budgeterar med 3% i total löneökningkostnad i en central lönepott. Verksamheterna har för kommande år räknat med 3% i lönekostnadsökning baserat på 2017 års budgetantagande. Till följd av de lönepolitiska prioriteringar som gjorts och respektive avtalsområdes utfall så avviker utfallet av lönerörelsen 2017 från de allmänna budgetantagandena. Detta innebär att omfördelning görs enligt beslutspunkt K (Dnr KS 250/2017) på de av fullmäktige fastslagna ramarna i Övergripande verksamhetsplan med budget 2018-2020.

Nya budgetramar till verksamheterna efter omfördelning den 2017-08-15

Driftbudget till nämnder och verksamhetsområden (mnkr)	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kommunfullmäktige	3 291	3 299	3 501
Valnämnd	100	100	0
Överförmyndarnämnd	2 034	1 688	1 739
Jävsnämnd	280	289	298
Revision	1 389	1 434	1 477
Kommunstyrelsens totala verksamhet	1 280 174	1 298 067	1 317 183
- Kommunstyrelsen	6 550	6 766	6 969
- Fövaltningsledning	8 170	8 385	8 607
- Kommungemensamverksamhet	86 660	85 579	85 407
- Gemensam service	57 152	58 726	60 348
- Medborgarservice	143 131	145 993	148 241
- Välfärd	978 510	992 618	1 007 612
- Va & Avfall	0	0	0
- Gata & Park	31 988	30 180	30 738
- Barnomsorg, för- & grundskola	300 196	304 991	310 959
- Gymnasieskola	92 938	94 641	96 394
- Individ & familjeomsorg	47 389	47 798	48 127
- Funktionsstöd	126 980	129 243	131 575
- Äldreomsorg	299 002	304 596	308 358
- Hälso och sjukvård	37 902	38 590	38 298
- Överförmyndarverksamhet	1 897	1 939	1 982
- Kostverksamhet	40 218	40 641	41 180
Verksamhetskostnader (inklusive kapital)	1 287 267	1 304 878	1 324 198

Innehållsförteckning

1	Styrningsprocessen.....	4
2	Omvärldsanalys	5
3	Ekonomisk utveckling.....	6
4	Vision och mål.....	8
4.1	Verksamhetsmål	8
4.2	God ekonomisk hushållning	10
5	Indikatorer	11
6	Resultatbudget	15
7	Nettobudget.....	16
8	Investeringsbudget.....	17
9	Balansbudget	18
10	Finansieringsbudget.....	19
11	Driftbudget.....	20
11.1	Fullmäktige	20
11.2	Valnämnd	20
11.3	Revision	20
11.4	Jävsnämnd.....	21
11.5	Överförmyndarnämnd	21
11.6	Kommunstyrelsen	21
12	Befolkningsprognos 2015-2025	34

1 STYRNINGSPROCESSEN

Ekonomi- och verksamhetsstyrning är en medveten process som syftar till att påverka organisationens beslut och beteende i riktning mot önskat resultat, effektivitet och ekonomisk ställning.

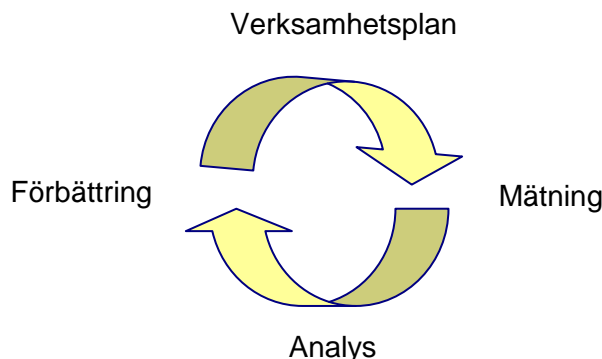
Hörnstenar och framgångsfaktorer i styrningen är helhetssyn, delaktighet och dialog.

Helhetssyn är nödvändig för att nämnder, styrelse, verksamheter och bolag i sin verksamhetsplanering även ska ta ansvar för kommunens totala utveckling utöver den egna kärnverksamhetens behov och intressen.

Dialog som kommunikationsprocess har till syfte att skapa en gemensam bild av nuvarande och framtida läge för att kunna utforma strategier för en önskad utveckling.

Delaktighet är en förutsättning för att åstadkomma en bred förankring av strategier och planer hos organisationens politiker och medarbetare.

Huvudprincipen är mål- och resursstyrning med kommunfullmäktiges vision, övergripande verksamhetsmål och inriktningsmål inom fem fokusområden som gemensam utgångspunkt. Dessa kommer till uttryck i en övergripande verksamhetsplan och i handlingsplaner som tydliggör vilka aktiviteter som erfordras för att nå inriktningsmålen.

Genom regelbunden *mätning* av resultatet kontrolleras färdriktningen mot fastställda mål.

Resultatet av mätningarna blir sedan föremål för en *analys* som leder fram till eventuella förändringar och *förbättringsåtgärder* för att nå fastställda mål.

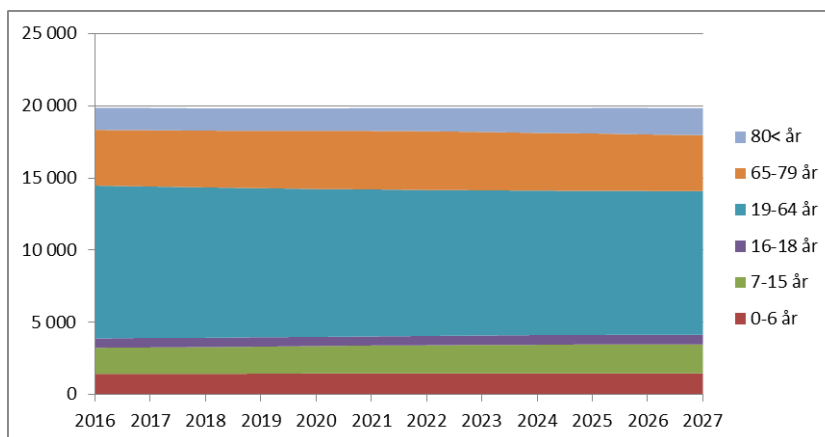
2 OMVÄRLDSANALYS

Som utgångspunkt för kommunens omvärldsanalys och bedömning av förutsättningarna för den kommunala verksamheten ligger bland annat SKLs budgetförutsättningar för 2018-2020, befolkningsprognos från SCB samt förväntad ränteförändring från Kommuninvest.

Svensk ekonomi befinner sig i en högkonjunktur med kraftig sysselsättningsökning och bra tillväxt i skatteunderlaget. Efterfrågan på arbetskraft är stor och det blir allt svårare att hitta arbetskraft med rätt kompetens. Konjunktoren väntas nå sin topp 2018 för att under 2019-2020 succesivt återgå till ett normaltillstånd vilket innebär svagare skatteunderlag. Detta innebär en konjunktur i stadig tillväxt i drygt 10 år i följd vilket är högst ovanligt. Det finns således en risk att utvecklingen kan bli betydligt svagare, framförallt 2019-2020. Befolkningen i Sverige växer, framförallt i de yngre och äldre åldersgrupperna, vilket ökar kommunsektorns kostnader om alla ska få samma välfärd som idag. Dilemmat är att ökningen av personer i arbetsför ålder, de som står för de mesta av skatteintäkterna, är betydligt blygsammare. Detta innebär att det ökade behovet inte bara kommer kunna hanteras med fler anställda utan även behöver mötas av nya effektiva tekniska lösningar.

Den svenska ekonomin har utvecklats betydligt bättre än flertalet ekonomier i Europa sedan finanskrisen 2008. I år beräknas BNP öka med 3 procent och under perioden 2008-2016 har den vuxit med 1,7% i genomsnitt, betydligt högre än EU:s 0,6%. Att svensk ekonomi har utvecklats förhållandevis starkt beror på att den inhemska efterfrågan utvecklats väl. Snabbt växande investeringar och kraftigt ökad offentlig konsumtion är två faktorer som drivit på de höga tillväxttalen. Utvecklingen av den inhemska efterfrågan förväntas bli mer måttlig i år och nästa år då såväl investeringstakten som den offentliga konsumtionen väntas bli mer dämpad, istället väntas exporten ge ett större bidrag till tillväxten. Räntan bedöms stiga mycket långsamt framöver, en första höjning av styrräntan väntas först under början av 2018.

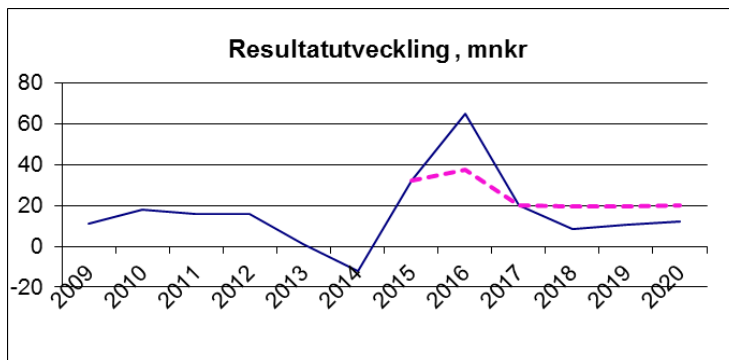
Den senaste prognosen från SCB indikerar en oförändrad befolkningsstorlek på strax under 20 000 invånare. Detta innebär att invånarantalet i kommunen inte följer utvecklingen i landet som helhet och inte heller uppnår en lika hög skattetillväxt. Befolkningens sammansättning ändras där både den yngre och äldre andelen ökar medan gruppen 19-64 år minskar i antal under den närmsta 10 årsperioden. Sett utifrån Sollefteås perspektiv med en lång period av minskande befolkning så innebär detta ändå sammantaget relativt goda förutsättningar för de närmsta åren, givet att vi fortsätter arbeta med att effektivisera verksamheten. Skattesatsen bedöms kunna ligga oförändrad på 23,39%.

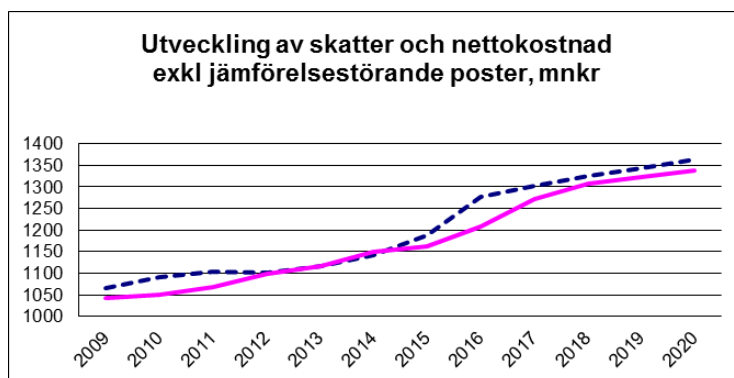
3 EKONOMISK UTVECKLING

Nedanstående diagram redovisar utveckling från och med 2009 till och med budgetperiodens slut. 2009 – 2016 är faktiskt utfall och från och med 2017 är budgeterade siffror.

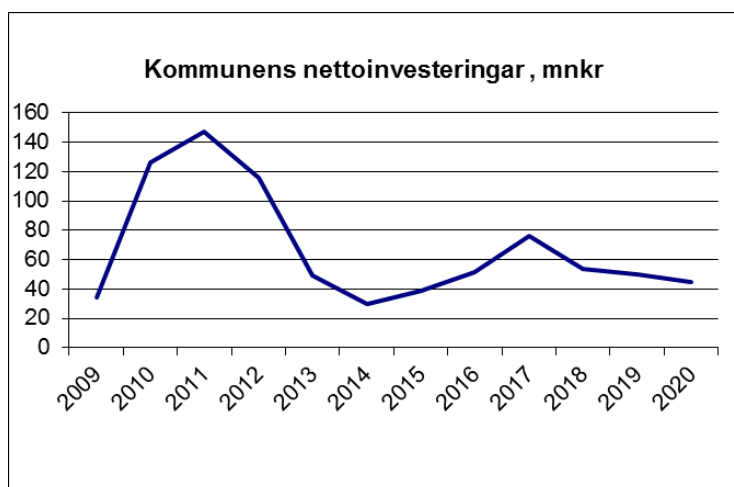
Kommunens resultat har varierat mellan åren. Resultatmålet om 1 % av skatter och bidrag har uppfyllts samtliga år utom 2013 och 2014. Under 2012 och 2013 har kommunen erhållit intäkter om 20 mnkr per år för återbetalda premier samt 2015 11 mnkr. Under 2016 inräknades 27,7 mnkr i resultatet avseende outnyttjade migrationsmedel. Dessa kommer nyttjas 2018-2020 (streckad linje avser justerat resultat för detta).

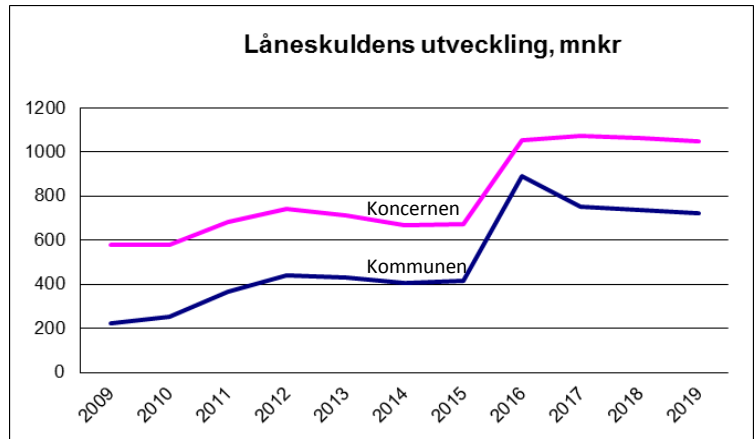
För att klara balanskravet över tid får nettokostnaderna inte öka mer än skatter och bidrag. När skatter inte ökar måste nettokostnaden hållas nere. Mellanskillnaden mellan streckade linjen (skatten) och heldragna linjen (nettokostnaden) ska täcka finansnettot och årets resultat.

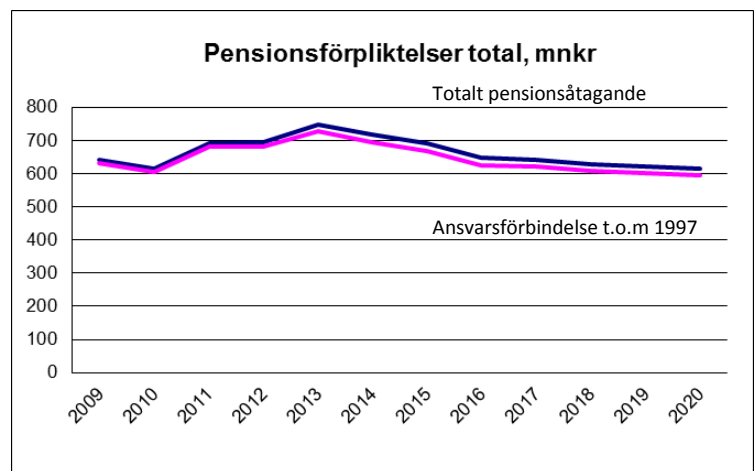
Under perioden 2010 – 2012 ökade kommunens investeringar mycket genom ny friskvårdsanläggning i Sollefteå centralort, ny grundskola i Långsele och köp och upprustning av Hallsta hotell. Under 2016 och 2017 byggs den nya Hågestabron. 2016 förvärvades Sollefteåforsen för 400 mnkr vilket i denna sammanställning inte är att betrakta som en investering. Under de närmast kommande åren kommer en ny gymnasieskola att byggas, då beloppen ännu är osäkra ingår dessa inte i sammanställningen.

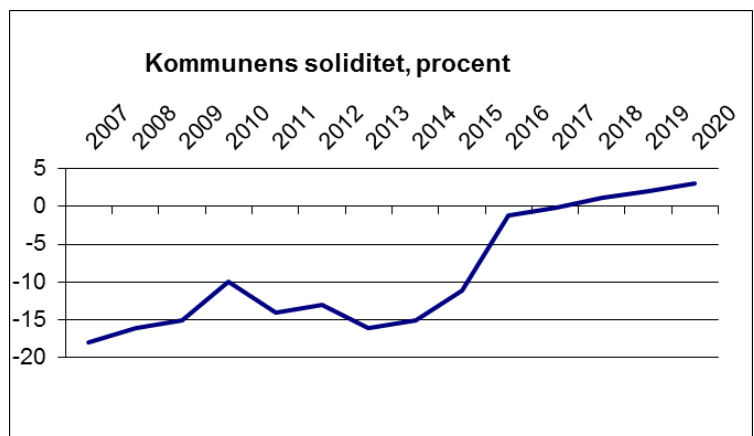
Genom den höga investeringsnivån har också låneskulden ökat. Från och med 2015 amorteras 15 mnkr per år på ingående skuld. Under 2016 lånades 520 mnkr till följd av förvärvet av Sollefteåforsen, varav 400 mnkr avser köpeskilling.

Förutom de pensionsavsättningar som finns i kommunens balansräkning har kommunen ett åtagande som avser intjänade förmåner till och med 1997. Detta åtagande minskar successivt men innebär ökade pensionsutbetalningar som belastar resultatet. Vid balanskravsavstämning har avsättning gjorts för dessa merkostnader motsvarande de tillgångar som finns i balansräkningen, avsedda just för pensioner. Dessa kommer att nyttjas under år då kostnaderna är som störst, omkring 2020 - 2032.

Kommunens soliditet när ovan nämnda pensionsåtagande inräknas är negativ. Det finansiella målet är att soliditeten på längre sikt ska uppnå ett positivt resultat och förbättras med 1 procentenhet per år under budgetperioden 2018 - 2020. Med nuvarande prognos för 2017 och budgetförutsättningar 2018-2020 ser det ut som om positiv soliditet nås under 2018.

Skulden ökade 2013 då diskonteringsräntan sänktes och innebar ett försämrat utgångsläge.

4 VISION OCH MÅL

Sollefteå kommun utvecklas och förnyas med en välutbildad befolkning, god livsmiljö, mångfald i företagande, god omsorg och en välkomnande attityd.

4.1 Verksamhetsmål

Övergripande verksamhetsmål - Attraktiv kommun att besöka, bo och leva i

Det övergripande målet nås genom fem fokusområden härledda från visionen. För varje fokusområde anges inriktningsmål.

Fokusområde 1 - UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING

Inriktningsmål

- 1.1 Andelen högstadiееlever som har behörighet att söka gymnasieskolans program ska öka med minst 2 procentenheter jämfört med föregående år till 100% har uppnåtts.
- 1.2 Andelen gymnasieelever som har behörighet till vidare studier, grundläggande nivå, på universitet/högskolenivå ska öka med minst 3 procentenheter årligen jämfört med föregående år.
- 1.3 Andelen behöriga/legitimerade lärare ska öka jämfört med föregående år, till 100% har uppnåtts.

Fokusområde 2 - LIVSMILJÖ

Inriktningsmål

- 2.1 Minst 3 % av kommunens belagda gator och vägar ska förnyas årligen.
- 2.2 Under perioden 2018-2020 ska samtliga leksaker och utrustning inom skolverksamheterna bytas ut mot moderna ”giftfria” alternativ.
- 2.3 Verksamheten vid ungdomsgårdar ska utvecklas med hjälp av stimulerande aktiviteter.

Fokusområde 3 - FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR KOMPETENSFÖRSÖRJNING, ARBETE OCH TILLVÄXT

Inriktningsmål

- 3.1 Trygga framtida kompetensförsörjning genom ökade satsningar på eftergymnasiala utbildningar.
- 3.2 Ungdomsarbetslösheten ska minska med 2 procentenheter årligen jämfört med föregående år.
- 3.3 Flyttnettot ska varje år vara positivt
- 3.4 Framtidens bostadsförsörjning ska tryggas genom stimulerande åtgärder

Fokusområde 4 - OMSORG

Inriktningsmål

- 4.1 Ökad delaktighet i utformandet av insatser för personer med behov av stöd från socialtjänsten.
- 4.2 Tillgång till vård och omsorg ska finnas i hela kommunen.
- 4.3 Antalet delade turer ska minska i äldreomsorgen
- 4.4 Antalet olika personal som en brukare möter i äldreomsorgen ska minska
- 4.5 Förebyggande åtgärder ska minska behovet av mediciner i äldreomsorgen
- 4.6 Utveckla vården och omsorgen genom ett sammanhållet vårdområde

Fokusområde 5 - Service

Inriktningsmål

- 5.1 De som kontaktar medborgarservice ska få ett svar direkt på telefon eller via mail inom två dagar. De som kontaktar medborgarservice ska uppleva att de fått ett gott bemötande.
- 5.2 Service i form av e-tjänster, webbinformation och telefontjänster ska utvecklas och öka.

4.2 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunens budget, förutom plan för verksamhet och ekonomi, också innehålla mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska anges både ur ett finansiellt och ur ett verksamhetsperspektiv. I årsredovisningens förvaltningsberättelse ska utvärdering ske om hur målen har uppnåtts och bidragit till god ekonomisk hushållning och revisorerna ska i sin granskning pröva om delårsbokslut och årsbokslut är förenliga med dessa mål.

Sollefteå kommuns mål för god ekonomisk hushållning ska leda till att varje generation bär kostnaden för den service som den konsumerar och inte skjuter över några kostnader på kommande generationer.

4.2.1 Finansiella mål

Resultatet ska varje enskilt år utgöra minst 1 % av skatter och bidrag. Med denna resultatnivå finns visst utrymme för reinvesteringar och möjlighet att sätta av medel för att möta de ökande kostnader som kommer för pensionsåtagandet och en viss reserv om skatter och bidrag skulle minska.

Kommunens soliditet ska förbättras med 1 procentenhet per år under 2018-2020. Soliditet anger den ekonomiska styrkan i ett längre perspektiv. När pensionsåtagandet som inte redovisas i balansräkningen räknas in i soliditetsmättet uppnås för Sollefteå kommun ett negativt tal. Detta innebär att kommunens skulder är större än tillgångarna. I ett längre perspektiv ska det negativa soliditetstalet vändas till ett positivt tal.

Kommunens investeringar, med undantag för affärsverksamhet, ska vara egenfinansierade inom ramen för den senaste treårsperioden. I det fall mål om amortering föreligger minskas investeringsutrymmet i motsvarande grad. Utöver dessa löpande investeringar fattar kommunfullmäktige beslut i varje enskilt fall. Investeringar inom näringsverksamhet finansieras via taxor. I de fall investeringsbehovet överstiger avskrivningarna skall kalkyl visa på att investeringen är lönsam och rymms inom kommunens totala investeringsutrymme.

Kommunens amortering på befintliga lån ska uppgå till 15 mnkr årligen.

4.2.2 Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

För uppfyllande av mål för god ekonomisk hushållning ska minst tre av de finansiella målen vara uppfyllda samt andelen indikatorer som ligger på eller över genomsnittet bland samtliga kommuner i KKIK enligt kapitel 5 ska vara oförändrat eller öka. Långsiktigt ska de för utvärdering utvalda indikatorerna ligga på genomsnittet eller över jämfört med samtliga kommuner i KKIK.

5 INDIKATORER

Nedanstående indikatorer bedöms som viktiga för att följa resultatuppfyllnad samt kommunens utveckling över tid. Indikatorerna är hämtade från KKiK, Kommunens Kvalitet i Korhet, och djupare beskrivning av dem finns att hämta på SKLs hemsida.

Indikatorerna används främst för att följa utvecklingen och identifiera problemområden för fördjupad analys och eventuella åtgärder, de kan även användas till att göra jämförelser med andra kommuner. Indikatorerna är även till för att enskild eller flera i kombination bedöma måluppfyllelse. För bedömning av måluppfyllelse används det senast redovisade året.

5.1 Indikatorer från KKiK

Indikatorer utvalda för uppföljning av god ekonomisk hushållning är markerade med en asterix (*).

		2013	2014	2015	2016
Andel som får svar på e-post inom två dagar, (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	79	83	84	86
	Sollefteå	78	80	83	59
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	44	49	46	52
	Sollefteå	31	33	42	66
Andel som upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommunen, (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	87	87	94	78
	Sollefteå	100	100	96	84
Barn per årsarbetare i förskolan, antal*	Alla kommuner (ovägt medel)	5,4	5,4	5,3	
	Sollefteå	5,9	6,0	6,0	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	91	91	91	91
	Sollefteå	91	89	91	90
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	84	84	83	83
	Sollefteå	84	86	88	84
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng*	Alla kommuner (ovägt medel)	50	53	55	
	Sollefteå	37	41	30	
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	80	78	78	78
	Sollefteå	62	46	92	92
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	16	20	25	26
	Sollefteå	13	22	19	25
Elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, Sv2 och MA,	Alla kommuner (ovägt medel)	68	66	70	71

Övergripande verksamhetsplan med budget 2017-2019

hemkommun, genomsnittlig andel (%)*					
	Sollefteå	69	65	71	69
Elever i åk 6 med lägst betyget E i alla ämnen*	Alla kommuner (ovägt medel)	93	92	93	77,9
	Sollefteå	92	89	88	75,6
Elever i åk 8: Sammanvägt resultat - elevernas syn på skolan och undervisningen, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	77	76	75	75
	Sollefteå		65	70	76
Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, hemkommun, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	87,5	86,4	85,2	86,4
	Sollefteå	76,6	84,9	80,5	84,1
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI*	Alla kommuner (ovägt medel)			68	
	Sollefteå			77	
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	Alla kommuner (ovägt medel)	78,5	78,5	78,9	
	Sollefteå	77,5	77,1	76,8	
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)			78,6	71,4
	Sollefteå			74,8	74,2
Hushållsavfall som återvinns genom materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	36	39	39	
	Sollefteå	27	24	28	
Huvudbibliotekets öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka*	Alla kommuner (ovägt medel)	12	13	14	17
	Sollefteå	12	12	12	8
Webbinformation - Totalt*	Alla kommuner (ovägt medel)	79	78	80	76
	Sollefteå	82	80	82	80
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	4,1	4,2	4,3	
	Sollefteå	5,2	6,1	6,8	
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn*	Alla kommuner (ovägt medel)	125 593	130 784	136 712	
	Sollefteå	104 698	106 404	110 847	
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/brukare*	Alla kommuner (ovägt medel)	248 127	264 044	272 085	
	Sollefteå	273 151	299 058	326 057	
Kostnad i förhållande till andel som ej fått examen/studiebevis, kr/elev*	Alla kommuner (ovägt medel)	25 246	25 186	25 809	26 362

Övergripande verksamhetsplan med budget 2017-2019

	Sollefteå	29 961	34 424	37 631	31 910
Kostnad per betygspoäng i åk. 9 i kommunala skolor, kr/betygspoäng*	Alla kommuner (ovägt medel)	361	368	375	382
	Sollefteå	387	361	395	387
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare*	Alla kommuner (ovägt medel)	803 165	799 273	816 215	
	Sollefteå	839 084	770 595	788 846	
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, andel (%) av maxpoäng*	Alla kommuner (ovägt medel)	82	82	82	80
	Sollefteå	80	84	88	84
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng*	Alla kommuner (ovägt medel)	68	66	66	68
	Sollefteå	84	71	77	67
Miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar enl MFS, %*	Alla kommuner (ovägt medel)	36,3	35,2	33,5	33,3
	Sollefteå	46,0	47,5	46,4	45,0
Nyregistrerade företag helårsprognos utifrån första halvåret, antal/1000 invånare	Alla kommuner (ovägt medel)	5,0	4,9	4,9	5,4
	Sollefteå	4,3	4,4	4,0	4,2
Nöjd Inflytande-Index - Helheten	Alla kommuner (ovägt medel)	39	41	40	
	Sollefteå		36		
Nöjd Region-Index - Helheten	Alla kommuner (ovägt medel)	59	61	60	
	Sollefteå		56		
Nöjd Region-Index - Trygghet	Alla kommuner (ovägt medel)	61	61	59	
	Sollefteå		60		
Omsorgs- och serviceutbud hemtjänst äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng*	Alla kommuner (ovägt medel)	69	66	65	66
	Sollefteå	82	73	55	61
Personal i förskola, antal barn/heltidspersonal (närvarande)*	Alla kommuner (ovägt medel)	4,4	4,3	4,3	
	Sollefteå	4,7	4,3	4,5	
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde*	Alla kommuner (ovägt medel)	14	15	15	15
	Sollefteå	16	18	18	18
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)*	Alla kommuner (ovägt medel)	70	67	65	63
	Sollefteå	50	36	55	56
Simhallens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka*	Alla kommuner (ovägt medel)	26	26	26	27
	Sollefteå	34	34	32	28

Övergripande verksamhetsplan med budget 2017-2019

Sjukpenningtalet, dagar/registererad försäkrad	Alla kommuner (ovägt medel)	9,3	10,5	11,7	
	Sollefteå	9,6	11,7	13,8	
Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	Alla kommuner (ovägt medel)	81,5	83,2	83,1	
	Sollefteå	81,6	82,6	82,6	
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde*	Alla kommuner (ovägt medel)	50	52	57	57
	Sollefteå	50	36	41	28
Väntetid i antal dagar från första kontakttillfället för ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde*	Alla kommuner (ovägt medel)	16	16	16	16
	Sollefteå	16	16	13	10
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde*	Alla kommuner (ovägt medel)	19	21	23	28
	Sollefteå	22	40	37	35
Återvinningscentralens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka*	Alla kommuner (ovägt medel)	11	12	12	13
	Sollefteå	10	5	6	6
Totalt antal indikatorer	43				
Totalt antal indikatorer för god ekonomisk hushållning	36				

6 RESULTATBUDGET

	Budget 2017	Prognos 2017 ¹	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Verksamhetskostnader	-1 181,2	-1 194,1	-1 221,3	-1 236,9	-1 254,2
Semesterlöneskuld	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Pensionskostnader, netto	-36,0	-28,5	-32,0	-32,0	-32,0
Avsättningar/reavinst					
Avskrivningar	-52,4	-44,0	-50,0	-50,0	-50,0
Nettokostnader	-1 272,6	-1 269,6	-1 306,3	-1 321,9	-1 339,2
Skatteintäkter	899,1	884,6	905,2	925,4	947,0
Utjämning och generellt statsbidrag	402,1	408,4	419,4	418,4	417,5
Finansiella intäkter	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Finansiella kostnader	-11,7	-10,5	-12,7	-14,3	-15,9
Resultat	19,9	15,9	8,6	10,6	12,4
Migrationsmedel			11,0	9,1	7,6
Justerat Resultat	19,9		19,6	19,7	20,0
% av skatter och utjämning	1,53	1,23	1,48	1,47	1,46

¹⁾Finansiell leasing ej beaktat i prognos avseende avskrivningar

Utdebiteringen från och med 2018 är 23,39 oförändrat från tidigare år.

Skatter och bidrag är beräknade enligt prognos med oförändrad befolkningsstorlek.

7 NETTOBUDGET

	Budget 2017 ¹	Prognos 2017	Budget 2018 ²	Plan 2019 ²	Plan 2020 ²
Kommunfullmäktige	3 183	3 183	3 291	3 299	3 501
Valnämnd	0	5	100	100	0
Revision	1 343	1 343	1 389	1 434	1 477
Överförmyndarnämnd	1 580	1 980	2 034	1 688	1 739
Jävsnämnd	271	271	280	289	298
Kommunstyrelsens verksamhet	1 250 837	1 248 561	1 280 174	1 298 067	1 317 183
Kommunstyrelsen	6 336	6 336	6 550	6 766	6 969
Förvaltningsledning	7 995	7 995	8 206	8 422	8 646
Kommungemensamverksamhet	96 977	91 422	86 660	85 579	85 407
Gemensam service	57 328	54 109	57 566	59 153	60 787
Medborgarservice	129 828	130 850	143 796	146 678	148 946
Välfärd	952 373	957 849	977 395	991 470	1 006 429
- Vatten, avlopp & avfall	0	0	0	0	0
- Gata & Park	31 795	31 095	32 125	30 321	30 884
- Barnomsorg, för- & grundskola	311 984	314 165	298 928	303 685	309 614
- Gymnasieverksamhet	95 075	95 075	92 761	94 459	96 207
- Individ & familjeomsorg	47 036	47 036	47 425	47 834	48 165
- Funktionsstöd	124 401	124 401	127 051	129 317	131 651
- Äldreomsorg	303 351	303 017	299 017	304 612	308 374
- Hälso- & sjukvårdsverksamhet	36 558	40 888	37 904	38 592	38 300
- Överförmyndarverksamhet	1 851	1 851	1 891	1 932	1 975
- Kostverksamhet	321	321	40 294	40 719	41 260
Summa	1 257 213	1 255 343	1 287 267	1 304 878	1 324 198
kapitalkostnader	-76 000	-61 250	-66 000	-68 000	-70 000
Till resultaträkningen	1 181 213	1 194 093	1 221 267	1 236 878	1 254 198

¹⁾ Budget 2017 justerad enligt flyttar i organisationen.

²⁾ Budget 2018 och plan 2019-2020 är justerad för bruttobudgetering av kostverksamhet

** I budget för åren 2018-2020 ligger löneökning budgeterat centralt på kommungemensamverksamhet, justering av budget kommer att göras vid fördelning av den centrala lönepotten.

8 INVESTERINGSBUDGET

Nämnd/styrelse	Budget 2017 ¹	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Gemensam service	15 061	15 061	20 400	18 000	12 500
IT	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100
Serviceenheten	300	300	700	700	700
Fastighetssamordning	10 761	10 761	16 500	14 100	8 600
Ekonomi	800	800			
Övrigt	100	100	100	100	100
Medborgarservice	2 400	2 400	3 000	300	100
Fritid	1 700	1 700	2 900	200	
Övrigt	700	700	100	100	100
Välfärd	40 479	40 479	13 490	14 755	14 725
Gata & Park	27 165	27 165	6 100	6 100	5 100
Barnomsorg, för- & grundskola	3 250	3 250	2 250	3 250	3 250
Gymnasieverksamhet	5 750	5 750	3 250	3 515	4 485
Individ & familjeomsorg	50	50	100	100	100
Funktionsstöd	274	274	100	100	100
Äldreomsorg	3 715	3 715	1 390	1 390	1 390
Hälso- & sjukvårdsverksamhet	75	75	150	150	150
Kostverksamhet	200	200	150	150	150
Total verksamhetsinvestering	57 940	57 940	36 890	33 055	27 325
Näringsverksamhet	28 450	28 450	17 200	17 200	17 200
VA	13 050	13 050	12 200	12 200	12 200
Avfall					
Stadsnät	15 400	15 400	5 000	5 000	5 000
Summa investeringar	86 390	86 390	54 090	50 255	44 525

¹⁾ Tilläggsbudget inkluderad i budget 2017: på totalt 24,8 mnkr

9 BALANSBUDGET

	Utfall 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
TILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	709,2	759,1	782,7	781,9	779,4
Maskiner, inventarier, tekniska anläggningar	63,9	63,0	62,0	60,0	60,0
Finansiella anläggningstillgångar	550,3	550,1	549,9	549,7	549,5
Summa anläggningstillgångar	1 360,9	1 394,7	1 404,6	1 404,7	1 399,0
Omsättningstillgångar					
Förråd	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4
Kortfristiga fordringar	399,3	252,6	245,0	248,9	260,3
Likvida medel	127,3	121,0	110,0	100,0	90,0
Summa omsättningstillgångar	529,1	376,0	357,4	351,3	352,7
Summa tillgångar	1 890,0	1 770,7	1 762,0	1 755,9	1 751,6
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Eget kapital	602,4	618,3	626,9	637,5	649,9
Avsättningar för pensioner	21,3	21,2	20,3	19,6	18,9
Andra avsättningar	14,1	14,0	13,0	12,0	11,0
Långfristiga skulder	809,9	794,9	779,9	764,9	749,9
Kortfristiga skulder	442,3	322,3	322,0	322,0	322,0
Summa skulder, avsättning och eget kapital	1 890,0	1 770,7	1 762,0	1 755,9	1 751,6
Panter och ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	289,3	436,1	448,5	460,6	472,7
Pensionsförpliktelser	634,4	621,1	606,8	602,6	595,1
Relationstal					
Soliditet, %	32%	35%	36%	36%	37%
Soliditet, % inkl. pensionsförpliktelser inom linjen	-2%	0%	1%	2%	3%

10 FINANSIERINGSBUDGET

	Utfall 2016	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	65,0	15,9	8,6	10,6	12,4
Justering för ej likviditetspåverkande poster	73,0	52,0	41,9	48,1	48,1
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital	138,0	67,9	50,5	58,7	60,5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-223,7	-146,7	7,6	-3,9	-11,4
Ökning/minskning förråd och lager	0	0,1	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	144,8	-120,0	-0,3	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	59,1	94,7	57,7	54,9	49,1
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av immateriella anläggningstillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillg.	-73,0	-86,4	-54,1	-50,3	-44,5
Försäljning av materiella anläggningstillg.	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering finansiell anläggningstillg.	-410,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiell anläggningstillg.	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-483,0	-86,2	-53,9	-50,1	-44,3
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	386,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skuld	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Ökning långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av långfristiga fordringar	13,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Medel från finansieringsverksamheten	385,2	-14,8	-14,8	-14,8	-14,8
Årets kassaflöde	-38,8	-6,3	-11,0	-10,0	-10,0
Likvida medel vid årets början	166,1	127,3	121,0	110,0	100,0
Likvida medel vid årets slut	127,3	121,0	110,0	100,0	90,0

11 DRIFTBUDGET

11.1 KOMMUNFULLMÄKTIGE

Fullmäktige är kommunens högsta beslutande instans och har 45 ledamöter och 28 ersättare. Ledamöterna väljs vid de allmänna valen. Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för hela kommunens verksamhet och för att skattemedlen används på ett effektivt sätt.

Under kommunfullmäktige finns fyra beredningar samhällsutveckling, lärande och unga, vård och omsorg samt demokrati.

Budgeten består av arvode till ledamöterna.

Budget tkr

	2017	2018	2019	2020
Driftbudget	3 183	3 291	3 399	3 501

11.2 VALNÄMND

Valnämnden ansvarar för att allmänna val, val till europaparlamentet och folkomröstningar genomförs i kommunen i enlighet med gällande lagar och föreskrifter. Dessutom ser valnämnden över distriktsindelningen inför varje valår och föreslår eventuella förändringar.

Budget avser arvoden till de förtroendevalda då anslag för valverksamheten finns under kommunstyrelsens övergripande verksamhet.

Budget tkr

	2017	2018	2019	2020
Driftbudget	0	100	0	0

11.3 REVISION

Revisionens uppdrag följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionsred i kommunal verksamhet. Revisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Revisorernas bedömning lämnas i revisionsberättelsen.

Revisorernas ansvarar för granskning av verksamhet, kontroll och redovisning samt prövning om verksamhet bedrivits i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag.

Budget tkr

	2017	2018	2019	2020
Driftbudget	1 343	1 389	1 434	1 477

11.4 JÄVSNÄMND

Nämnden fullgör ärenden och myndighetsutövning som riktar sig mot kommunens verksamheter, dess bolag och objekt bland annat enligt följande lagstiftningar: Plan- och bygglagen, Miljöbalken och Livsmedelslagen.

Budget tkr

	2017	2018	2019	2020
Driftbudget	271	280	289	298

11.5 ÖVERFÖRMYNDARNÄMND

Nämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten i kommunen bedrivs i enlighet med reglerna i föräldrabalken samt andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarverksamheten.

Budgeten omfattar arvoden till förtroendevalda, gode män och förvaltare.

Budget tkr

	2017	2018	2019	2020
Driftbudget	1 580	2 034	1 688	1 739

11.6 KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ett övergripande ansvar för kommunkoncernens utveckling och ekonomiska ställning. I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamhet och ekonomi efterlevs och att kommunens löpande förvaltning hanteras rationellt och ekonomiskt. Under kommunstyrelsen finns fyra utskott samhällsutveckling, lärande och unga, vård och omsorg samt allmänt utskott.

Kommunstyrelsen har vidare hand om tillväxtfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen, näringslivet och övrig samhällsutveckling i kommunen. Nämnden ansvarar även för att avsätta resurser för att nå de av kommunfullmäktige fastslagna målen.

Kommunstyrelsen har verksamhetsansvar inom dessa tre huvudsakliga områden:

Medborgarservice:

Inom medborgarservice har verksamheter där medborgarna själva är initiativtagare till kontakten med kommunen samlats. Medborgarservice är medborgarnas och näringslivets väg in till kommunen. Här får medborgare och företag snabbt svar på de flesta av sina frågor och här hanteras även enklare ärenden. I mer komplicerade ärenden lotsas medborgarna till rätt instans. Verksamheten omfattar följande: reception/växel, näringsliv/turism, fritid, bibliotek, integration, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, museum, plan/bygg, vuxnas lärande samt miljö och hälsa.

Gemensam service:

Inom gemensam service finns de verksamheter som utgör stöd för övriga verksamheter. Ambitionen är att minska sårbarhet och maximera samordningen av verksamhetsstödet i organisationen. Verksamheten omfattar följande funktioner: IT, ekonomi, personal, kontorsservice, kommunikation samt utredning och utveckling.

Välfärd:

Inom välfärd samlas verksamheter och tjänster som utförs direkt gentemot medborgarna. Här finns merparten av de kommunala verksamheterna: VA och avfall, gata och park, barnomsorg/förskola/grundskola, gymnasieskola, individ och familjeomsorg, överförmyndarverksamhet, kostenheten, funktionsstöd, hälso- och sjukvårdsverksamhet samt äldreomsorg.

Utöver dessa tre områden så ingår även i Kommunstyrelsens verksamhetsdelar som klassas som kommungemensam verksamhet. Dessa omfattar bland annat ansvar för ägandet i Sollefteåforsen AB, Höga Kusten Airport AB samt medlemskapen i Västernorrlands kollektivtrafikmyndighet, Räddningstjänstförbundet, samordningsförbundet FINSAM och Akademi Norr (högre utbildningar). Även kommunens skogliga innehav, omfattande cirka 7 400 hektar, samt kommunens bredbandsverksamhet.

Omvärldsfaktorer som kommer att påverka den kommunala verksamheten de närmaste åren är bland annat:

- Den demografiska utvecklingen
- Ökande konkurrens om kompetens och arbetskraft
- Pendlingsmöjligheter
- Ökad förväntningar på kommunal information och digitala e-tjänster
- Vindkraftsutbyggnaden
- Inlandets marginalisering
- Klimatförändringar
- Ny lagstiftning/myndighetskrav
- Migration och integration av nyanlända

De större verksamheterna redogörs för separat i följande avsnitt. Budgeten fastslås på verksamhetsnivå enligt tabellen nedan, vid fördelning av den centrala lönepotten kommer ramarna för budgetperioden justeras utifrån utfallet.

I varje avsnitt så redogörs också för hur budgeten preliminärt ser ut enligt de prioriteringar som fullmäktige fastslagit i samband med budget. Detta visas nedbrutet i respektive verksamhet på organisationsnivå och kostnadslag, viss justering av detta kommer att ske under hösten i samband med detaljplanering av nästkommande verksamhetsår.

Övergripande verksamhetsplan med budget 2017-2019

Budget tkr

	Budget 2017 ¹	Prognos 2017	Budget 2018 ²	Plan 2019 ²	Plan 2020 ²
Kommunstyrelsens verksamhet	1 250 837	1 248 561	1 280 174	1 298 067	1 317 183
Kommunstyrelsen	6 336	6 336	6 550	6 766	6 969
Förvaltningsledning	7 995	7 995	8 206	8 422	8 646
Kommungemensamverksamhet	96 977	91 422	86 660	85 579	85 407
Gemensam service	57 328	54 109	57 566	59 153	60 787
Medborgarservice	129 828	130 850	143 796	146 678	148 946
Välfärd	952 373	957 849	977 395	991 470	1 006 429
- Vatten, avlopp & avfall	0	0	0	0	0
- Gata & Park	31 795	31 095	32 125	30 321	30 884
- Barnomsorg, för- & grundskola	311 984	314 165	298 928	303 685	309 614
- Gymnasieverksamhet	95 075	95 075	92 761	94 459	96 207
- Individ & familjeomsorg	47 036	47 036	47 425	47 834	48 165
- Funktionsstöd	124 401	124 401	127 051	129 317	131 651
- Äldreomsorg	303 351	303 017	299 017	304 612	308 374
- Hälsa- & sjukvårdsverksamhet	36 558	40 888	37 904	38 592	38 300
- Överförmyndarverksamhet	1 851	1 851	1 891	1 932	1 975
- Kostverksamhet	321	321	40 294	40 719	41 260

¹⁾ Budget 2017 justerad enligt flyttar i organisationen.

²⁾ Budget 2018 och plan 2019-2020 är justerad för bruttobudgetering av kostverksamhet

** I budget för åren 2018-2020 ligger löneökning budgeterat centralt på kommungemensamverksamhet, justering av budget kommer att göras vid fördelning av den centrala lönepotten.

11.6.1 Gemensam service

Gemensam service tillhandahåller internt stöd till förvaltningen avseende ekonomi, IT, personal, kontorsservice, fastighet, sekretariat samt kvalificerade handläggare inom ett flertal områden. Nya regelverk inom flertalet av verksamheterna kräver att personalen ständigt uppdateras med nya rutiner.

Några fokusområden kommande år för dessa verksamheter är;

- Utveckla en kompetensförsörjningsplan och lönestruktur för att bli attraktivare som arbetsgivare.
- Utbilda i nya dataskyddsförordningen
- Planering och kartläggning för ökad informationssäkerhet
- Omfattande fastighetsinvesteringar
- Införande av ny IT-plattform

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Ekonomifunktionen	10 322	8 470	9 990	10 375	10 658
HR-funktionen	8 903	9 100	8 975	8 777	9 128
IT-funktionen	16 315	15 800	16 564	17 129	17 521
Kommunikation	6 707	6 307	6 996	7 246	7 424
Utredning & Utveckling	6 002	5 730	6 165	6 448	6 669
Kontorsservice	5 879	5 502	5 641	5 846	5 993
Fastighetssamordning	3 200	3 200	3 235	3 332	3 394
Total	57 328	54 109	57 566	59 153	60 787

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	15 621	17 300	16 200	16 320	16 500
Interna intäkter	101 667	102 000	101 728	101 836	102 231
Summa intäkter	117 288	119 300	117 928	118 156	118 731
Personalkostnader	51 735	50 300	52 821	53 959	55 268
Lokalkostnader	59 097	59 600	59 700	59 800	59 900
Kapitalkostnader	29 472	29 600	30 100	30 400	30 900
Övriga kostnader	24 832	25 000	24 273	24 450	24 650
Övriga interna kostnader	9 480	8 909	8 600	8 700	8 800
Summa kostnader	174 616	173 409	175 494	177 309	179 518
Nettokostnader	57 328	54 109	57 566	59 153	60 787

11.6.2 Medborgarservice

För att uppnå maximalt medborgarfokus är verksamheter där medborgarna själva är initiativtagare till kontakten med kommunen samlad under funktionen medborgarservice. Medborgarservice är medborgarnas och näringslivets väg in i kommunen.

Verksamheten omfattar medborgarservice, näringsliv/turism, fritid, bibliotek, kulturskola, allmän kultur, museum, integration, flyktingboendeenhet, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, vuxenutbildning, plan och bygg samt miljö och hälsa.

Samhället förändras i snabb takt och medborgarna ställer ökade krav på den offentliga förvaltningen. Medborgarservice måste därför fortsätta sitt förändringsarbete för att kunna möta dessa utmaningar. En utbyggnad av den kommunala servicen är ett steg i denna riktning. Antalet ansökningar till försörjningsstöd har minskat något med anledning av ett ökat antal inskrivna på Arbetsmarknadsenheten. Trycket på svenska för invandrare är fortsatt högt, vilket kommer att ställa ökade krav på organisationens flexibilitet. Migrationsverket prognos har sänkts, men kraven på såväl den kommunala organisationen som civilsamhället kommer att vara fortsatt höga på en väl fungerande integration.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Tillväxtavdelning	29 347	29 150	38 452	39 263	40 098
Kultur- och fritidsavdelning	54 786	54 750	56 017	56 628	56 557
Arbetsmarknad- och integration	34 596	35 750	39 452	40 713	42 012
Avdelning för Medborgarservice	10 860	12 000	13 250	13 434	13 623
Medborgarservice övrigt	239	-800	-3 375	-3 360	-3 344
Total	129 828	130 850	143 796	146 678	148 946

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	94 078	106 000	90 000	90 000	90 000
Interna intäkter	12 191	12 200	8 277	8 277	8 277
Summa intäkter	106 269	118 200	98 277	98 277	98 277
Personalkostnader	112 866	118 000	118 653	121 535	124 503
Lokalkostnader	20 359	20 500	21 245	21 245	20 545
Kapitalkostnader	3 415	3 250	3 415	3 415	3 415
Övriga kostnader	79 962	87 800	80 000	80 000	80 000
Övriga interna kostnader	19 495	19 500	18 760	18 760	18 760
Summa kostnader	236 097	249 050	242 073	244 955	247 223
Nettokostnader	129 828	130 850	143 796	146 678	148 946

11.6.3 Gata/park

Verksamhetens huvudsakliga arbetsuppgifter är att ansvara för viktiga funktioner inom infrastrukturområdet i form av drift och underhåll av gator, vägar, gång- och cykelvägar med tillhörande vägutrustning som till exempel broar och vägbelysning. Vidare ansvaras för parkverksamheten vilket bland annat består av drift och underhåll av parker, grönytor, lekplatser, bekvämlighetsinrättningar och gatuhållning. Verksamheten verkar för att uppfylla gällande lagstiftning och olika mål på såväl nationell nivå som kommunal. Uppdraget genomförs dels inom ramen för en driftbudget och dels inom ramen för en investeringsbudget. Utöver detta arbetar verksamheten även med kommunens kartberedskap, mättningsverksamhet, köp och försäljning av expolateringsmark, samt trafiksäkerhet och olika utredningsuppdrag. Den egna bemanningen är förhållandevis liten och för fullgörandet av uppdraget finns därför många olika entreprenörer kopplade till verksamheten. Merparten av arbetet med till exempel vägunderhållet, vägbelysning och grönyteskötseln utförs av upphandlade aktörer.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Vägbelysning	3 439	3 500	3 688	3 654	3 721
Gator o vägar	18 685	18 165	17 847	16 012	16 263
Vägbidrag	480	480	480	480	480
Trafiksäkerhet	87	60	88	90	92
Tekniska kontoret	5 482	5 140	6 464	6 462	6 633
Park o planter	3 506	3 650	3 430	3 485	3 545
Mark och Arrenden	-129	-160	-127	-126	-124
MBK	245	260	255	264	274
Förråd och Rep. verkstad	0	0	0	0	0
Bilar och maskiner	0	0	0	0	0
GS-personal	0	0	0	0	0
Total	31 795	31 095	32 125	30 321	30 884

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	4 952	4 700	4 959	4 966	4 973
Interna intäkter	19 106	19 300	19 245	19 340	19 437
Summa intäkter	24 058	24 000	24 204	24 306	24 410
Personalkostnader	19 608	19 400	20 138	20 683	21 244
Lokalkostnader	1 571	1 600	1 578	1 584	1 591
Kapitalkostnader	8 236	5 650	6 012	6 123	6 155
Övriga kostnader	18 484	20 240	20 839	18 424	18 440
Övriga interna kostnader	7 954	8 205	7 762	7 813	7 864
Summa kostnader	55 853	55 095	56 329	54 627	55 294
Nettokostnader	31 795	31 095	32 125	30 321	30 884

11.6.4 VA

Inom VA-verksamheten levereras helt avgörande tjänster för samhällets funktion. En av grundförutsättning för i stort sett allt som sker i samhället är vårt livsmedel vatten. Verksamheten bedrivs som en affärsverksamhet inom infrastrukturområdet. Verksamheten har en ”nollbudget”, det vill säga inga skattemedel tillförs utan verksamheten ska finansieras helt och hållet av taxor. Verksamheten är mycket omfattande sett till hur många som nyttjar tjänsterna och till vad som levereras.

VA avser verksamheten inom vatten- och avloppsförsörjning för anslutna abonnenter. I detta ligger drift och skötsel av vattenverk, avloppsreningsverk samt ett ledningsnät med tillhörande anordningar. Utredningar och projektledning ingår också i uppdraget. Verksamheten bedrivs utifrån gällande lagar, förordningar och föreskrifter. Egna anvisningar finns i form av föreskriften ”Allmänna bestämmelser för användande av kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning” (ABVA) och VA-taxa. Verksamheten har cirka 5 300 abonnenter och förser ungefär 75 % av kommunens medborgare med tjänster inom VA-försörjning. Ordlandet av vattenförsörjning och avlopp är i första hand en kommunal angelägenhet. Skyldigheten att tillhandahålla vattentjänster finns formulerad i 6 § Lagen om allmänna vattentjänster (”Vattentjänstlagen”). Kraven på vårt vatten är mycket höga och ställs bland annat av Livsmedelsverket.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Förvaltningskostnad VA-hantering	12 718	7 883	8 107	8 314	8 524
Vattenverk	13 545	12 880	12 318	12 525	12 745
VA-ledningar	16 424	16 424	16 193	16 407	16 643
Reningsverk	13 125	12 540	12 445	12 680	12 925
Mätaravläsning	1 000	1 000	1 020	1 040	1 061
VA-intäkter	-56 812	-56 727	-56 727	-56 727	-56 727
GS-personal	0	0	0	0	0
Före reglering av resultat	0	-6 000	-6 644	-5 761	-4 829
Reglering VA-fond	0	6 000	6 644	5 761	4 829
Total	0	0	0	0	0

- per kostnadsslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	56 541	50 607	50 088	50 975	51 913
Interna intäkter	881	816	623	635	648
Summa intäkter	57 422	51 423	50 711	51 610	52 561
Personalkostnader	5 584	5 584	5 752	5 924	6 102
Lokalkostnader	139	139	142	145	148
Kapitalkostnader	15 051	11 700	12 318	12 368	12 449
Övriga kostnader	24 224	21 576	19 827	20 247	20 678
Övriga interna kostnader	12 424	12 424	12 672	12 926	13 184
Summa kostnader	57 422	51 423	50 711	51 610	52 561
Nettokostnader	0	0	0	0	0

11.6.5 Avfall

Avfall avser insamling och behandling av allt hushållsavfall inklusive slamtömning, med undantag för sådant avfall som producentansvar finns för. Producentansvar finns t.ex. för förpackningar och returpapper. Verksamheten bedrivs utifrån gällande lagar, förordningar och föreskrifter. Egna anvisningar finns i form av avfallsplan, renhållningsordning och renhållningstaxa.

Inom kommunen finns tre återvinningscentraler. Verksamheten har ca 11 500 abonnenter inom hushållsavfall och slamtömning. I verksamheten tas även emot s.k. ”industriavfall” från externa företag och verksamheter. Merparten av arbetet med hushållshämtning, slamtömning och transporter utförs av upphandlade entreprenörer. Avfallsverksamheten är en affärsverksamhet och finansieras till 100 % av abonnenterna.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter Avfall	-25 620	-25 620	-25 620	-25 620	-25 620
Rödsta ÅVC	6 017	5 588	6 017	6 017	6 017
Edsbacken ÅVC	648	585	648	648	648
Ramsele ÅVC	602	520	602	602	602
Renhållning	18 073	15 947	18 073	18 073	18 073
Skrotbilar	10	10	10	10	10
Viksmon slamavvattning	122	122	122	122	122
Städning naturmark	45	45	45	45	45
Rå slamlagun	103	103	103	103	103
Före reglering av resultat	0	-2 700	0	0	0
Reglering av resultat	0	2 700	0	0	0
Total	0	0	0	0	0

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	23 220	20 520	23 220	23 220	23 220
Interna intäkter	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Summa intäkter	25 620	22 920	25 620	25 620	25 620
Personalkostnader	2 913	2 913	2 913	2 913	2 913
Lokalkostnader	149	149	149	149	149
Kapitalkostnader	504	504	504	504	504
Övriga kostnader	17 931	15 231	17 931	17 931	17 931
Övriga interna kostnader	4 123	4 123	4 123	4 123	4 123
Summa kostnader	25 620	22 920	25 620	25 620	25 620
Nettokostnader	0	0	0	0	0

11.6.6 Barnomsorg, för- & grundskola

Alla barn mellan 1-5 år bosatta i Sverige ska erbjudas förskola eller annan pedagogisk omsorg, hänsyn tas till föräldrarnas sysselsättning och barnets egna behov på grund av familjens situation i övrigt. Förskoleklass erbjuds det år barnet fyller sex år. Grund- och grundsärskolan är obligatorisk. Plats i fritidshem erbjuds elever i förskoleklass, grund- och grundsärskola vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar eller om barnet har ett eget behov på grund av familjesituation. Utbildningen ska vara likvärdig inom varje skolform, oavsett var i landet den ordnas.

Verksamheten bedrivs i tretton grundskolor varav tio har lokalintegrerad förskola samt därutöver en grundsärskola. Sju förskoleenheter har separata lokaler och en åttonde förskoleenhet planeras inför hösten 2017. Lokalförsörjning utifrån ett ökande barn- och elevantal är en stor utmaning.

Verksamheten utgår från skollag och förordningar, kommunala övergripande dokument samt Kvalitetsplan 2017-2019 med tre prioriterade fokusområden; *Ökad måloppfyllelse, Pedagogiskt ledarskap (rektor/förskolechefer och lärare)* samt *Trygghet och studiero*. De prioriterade områdena är framtagna utifrån verksamhetens uppföljningar och resultat inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Skolhuvudmannen följer regelbundet upp verksamhetens resultat och utvecklingsområden genom skriftliga uppföljningar och i ledningsdialoger med rektor/förskolechef två gånger per år.

Verksamhetens största utmaning är att kunna erbjuda plats i förskola och skola med rimligt stora grupper samt att rekrytera behöriga och legitimerade förskollärare och lärare i alla skolformer.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Pedagogisk omsorg	2 267	2 215	2 048	1 951	1 865
Förskola	85 785	86 100	82 217	84 812	87 915
Fritidshem	19 722	19 450	18 988	19 162	19 350
Grundskola	198 463	197 500	186 842	188 665	191 119
Grundsärskola	8 922	8 900	8 833	9 095	9 365
Volymdifferens	-3 175	0	0	0	0
Total	311 984	314 165	298 928	303 685	309 614

- per kostnadsslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	53 862	55 300	47 372	45 375	44 302
Interna intäkter	1 029	1 029	1 060	1 081	1 103
Summa intäkter	54 891	56 329	48 432	46 456	45 405
Personalkostnader	229 977	232 844	233 899	235 549	238 031
Lokalkostnader	58 345	58 500	60 542	61 753	62 988
Kapitalkostnader	2 150	2 150	2 300	2 450	2 600
Övriga kostnader	49 909	50 000	50 619	50 389	51 400
Övriga interna kostnader	26 494	27 000	0	0	0
Summa kostnader	366 875	370 494	347 360	350 141	355 019
Nettokostnader	311 984	314 165	298 928	303 685	309 614

* Kostverksamheten ingår i 2017 års budget och prognos.

11.6.7 Gymnasieverksamhet

Alla ungdomar i Sverige som har avslutat grundskolan eller grundsärskolan har rätt till en gymnasieutbildning. Till gymnasieutbildning räknas gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas till ungdomarnas önskemål. Kommunen kan erbjuda utbildning som den själv anordnar, eller utbildning som, genom samverkansavtal, anordnas av en annan kommun eller landsting. Gymnasieutbildningen ska ge en god grund för yrkesverksamhet, fortsatta studier, personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Gymnasieverksamheten i Sollefteå kommun omfattar gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och skidgymnasiet. Verksamheten bedrivs för nuvarande på fyra olika platser inom Sollefteå tätort; Gudlav Bilderskolan, Hågestaområdet, Nipanområdet och Skedomskolan.

Totalt planeras för ca 670 elever i gymnasieverksamheten i Sollefteå 2018. Av dessa beräknas 107 elever vara från andra kommuner. Samtidigt beräknas 197 elever folkbokförda i Sollefteå kommun studera hos andra utbildningsanordnare. Antalet asylsökande och nyinvandrade elever i gymnasieåldern utgör en osäker planeringsförutsättning.

Verksamhetens största utmaning är att rekrytera behöriga och legitimerade lärare.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Huvudman	15 017	14 222	15 478	16 128	16 966
SG: Adm/ledning/stödfunktioner	33 552	33 372	28 621	29 347	30 032
SG: Gymnasieprogrammen	36 481	37 531	39 895	39 967	39 936
SG: Gymnasiesärskolan	3 515	3 440	2 062	2 113	2 165
SG: Skidgymnasiet	6 510	6 510	6 704	6 904	7 108
Total	95 075	95 075	92 761	94 459	101 947

- per kostnadsslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	37 911	37 761	31 344	31 316	32 240
Interna intäkter	3 950	3 950	3 581	3 664	3 750
Summa intäkter	41 861	41 711	34 925	34 980	35 990
Personalkostnader	61 621	62 276	58 239	58 229	58 698
Lokalkostnader	21 030	21 130	21 501	21 931	22 370
Kapitalkostnader	1 910	1 930	1 868	1 868	1 868
Övriga kostnader	42 203	41 278	42 794	44 070	45 862
Övriga interna kostnader	10 173	10 173	3 284	3 341	3 399
Summa kostnader	136 936	136 786	127 686	129 439	132 197
Nettokostnader	95 075	95 075	92 761	94 459	96 207

* Kostverksamheten ingår i 2017 års budget och prognos.

11.6.8 Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänst vad gäller handläggning av ansökningar/anmälningar, utredning av behov samt beslut om insatser och bistånd, uppföljning och omprövning av beslut enligt Socialtjänstlagen (SoL), lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS), lagen om vård av missbrukare (LVM) och lagen om vård av unga (LVU).

Verksamhet bedrivs inom områdena barn, unga och familj, funktionsnedsättning, socialpsykiatri, vuxna och missbruk/beroende, äldre, våld i nära relationer, ensamkommande flyktingbarn samt familjehem och hem för vård eller boende (HVB). Kommunens skyldighet att bedriva socialtjänst inom dessa områden finns reglerad i nämnda lagstiftningar.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Gemensam verksamhet	4 246	4 246	4 131	4 238	4 248
Missbruksvård av vuxna	8 558	7 860	8 096	8 206	8 419
Övriga insatser till vuxna	680	790	800	800	800
Barn- och ungdomsvård	25 180	25 180	25 429	25 591	25 774
LSS/socialpsykiatri/äldre	6 872	6 760	6 963	7 144	7 329
Ensamkommande barn	0	720	500	300	0
Övrigt	1 500	1 480	1 506	1 555	1 595
Total	47 036	47 036	47 425	47 834	48 165

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	7 962	5 169	5 257	5 346	4 731
Interna intäkter	613	620	620	620	620
Summa intäkter	8 575	5 789	5 877	5 966	5 351
Personalkostnader	30 803	30 835	31 293	31 778	31 503
Lokalkostnader	1 966	2 053	2 076	2 050	2 007
Kapitalkostnader	16	16	8	5	1
Övriga kostnader	21 948	19 066	19 066	19 104	19 137
Övriga interna kostnader	878	855	859	864	868
Summa kostnader	55 611	52 825	53 302	53 800	53 516
Nettokostnader	47 036	47 036	47 425	47 834	48 165

11.6.9 Funktionsstöd

Funktionsstöd bedriver verksamhet utifrån lag om särskilt stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS), Socialtjänstlagen (SoL) och Socialförsäkringsbalken (SFB). Varje insats enligt LSS eller SoL som funktionsstöd verkställer föregås av en utredning som handläggare inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) gör och sedan fattas ett beslut av kommunstyrelsens vård- och omsorgsutskott eller handläggaren själv utifrån aktuell delegation. När det gäller insatser enligt SFB görs utredningen som mynnar ut i ett beslut av Försäkringskassan.

Insatserna inom LSS som verkställs av funktionsstöd är personlig assistans, bostad med särskild service för vuxna, bostad med särskild service för barn och ungdomar, daglig verksamhet, kontaktperson, korttidsvistelse, avlösarservice och ledsagarservice. Insatsen personlig assistans verkställs även utifrån beslut enligt SFB. Funktionsstöd verkställer vidare insatser till målgruppen personer med psykisk ohälsa, Socialpsykiatri. Dessa insatser beslutas oftast utifrån SoL t.ex. särskilt boende, boendestöd eller kontaktperson.

Sedan drygt ett år organiseras även socialtjänstens öppenvård under Funktionsstöd. Denna förändring är ett led i en satsning att utveckla öppenvården i syfte att minska kommunens kostnader och ändå öka effektiviteten och kvaliteten i de stöd som medborgarna behöver. Öppenvård kan vara beroendebehandling och anhörig- familjebehandling, enskilt samtalsstöd, strukturerade program (t ex ART) eller stödkontakter.

Funktionsstöd verkställer även vissa insatser som ges till medborgare som service, såsom sysselsättning för personer med psykisk ohälsa eller kortare samtals- och stödkontakter med öppenvården.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Gemensam verksamhet	6 168	5 584	6 285	6 346	6 463
Boende och boendestöd	61 400	61 043	62 629	63 440	64 285
Personlig assistans	20 200	22 440	20 496	20 753	21 059
Daglig verksamhet	13 425	12 910	13 805	14 296	14 698
Socialpsykiatri	15 273	15 078	15 675	16 088	16 512
Öppenvård	3 715	3 149	3 819	3 926	4 036
Övrigt	4 220	4 197	4 342	4 468	4 598
Total	124 401	124 401	127 051	129 317	131 651

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	31 827	33 502	34 038	34 651	35 240
Interna intäkter	0	123	0	0	0
Summa intäkter	31 827	33 625	34 038	34 651	35 240
Personalkostnader	112 739	114 134	116 725	119 211	121 834
Lokalkostnader	10 255	10 255	10 419	10 582	10 749
Kapitalkostnader	262	269	200	154	101
Övriga kostnader	31 155	31 577	31 940	33 212	32 389
Övriga interna kostnader	1 817	1 791	1 805	1 809	1 818
Summa kostnader	156 228	158 026	161 089	163 968	166 891
Nettokostnader	124 401	124 401	127 051	129 317	131 651

11.6.10 Äldreomsorg

Äldreomsorgen fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten vad avser hemtjänst och särskilt boende. Verksamheten fullgör vidare kommunens uppgifter vad avser hälso- och sjukvård på delegering vid kommunens särskilda boenden samt hemtjänst och hemsjukvård. Verksamheterna ska bedrivas i enlighet med vad som föreskrivs i Socialtjänstlagen (SOL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018*	Plan 2019	Plan 2020
Äldreomsorg gemensamt	69 420	74 000	60 503	63 636	62 693
Skärvstagården/Långsele	79 075	77 600	80 823	81 311	82 844
Solgården/Sollefteå	70 868	69 265	72 136	72 870	74 244
Näsåker/Junsele	41 940	41 388	42 836	43 126	43 939
Ramsele/Edsele	28 365	27 264	28 633	29 167	29 717
Projekt	0	0	0	0	0
Intraprenad	13 683	13 500	14 086	14 502	14 937
Total	303 351	303 017	299 017	304 612	308 374

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018*	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	45 387	46 416	46 174	40 978	41 798
Interna intäkter	5 912	5 950	6 031	6 151	6 274
Summa intäkter	51 299	52 366	52 205	47 129	48 072
Personalkostnader	255 435	251 889	259 260	257 915	260 718
Lokalkostnader	34 990	34 798	35 690	36 403	37 131
Kapitalkostnader	1 829	1 631	1 959	1 959	1 959
Övriga kostnader	42 425	46 941	43 273	44 139	45 022
Övriga interna kostnader	19 971	20 124	11 040	11 325	11 616
Summa kostnader	354 650	354 383	351 222	351 741	356 446
Nettokostnader	303 351	303 017	299 017	304 612	308 374

* Kostverksamheten ingår i 2017 års budget och prognos.

11.6.11 Hälsa- och sjukvård

Verksamheten fullgör kommunens uppgifter vad avser hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs av sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter inom kommunens särskilda boenden, inom LSS boenden samt inom hemsjukvård. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med vad som föreskrivs i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Den största utmaningen för kommande år är att klara bemanningen av sjuksköterskor.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Sjuksköterskor Sollefteå och gem	17 970	23 545	18 639	18 978	18 826
Sjuksköterskor Västra	6 224	3 936	6 283	6 400	6 520
Rehab	11 552	12 207	12 162	12 379	12 103
MAS	812	1 200	820	835	851
Total	36 558	40 888	37 904	38 592	38 300

- per kostnadslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	560	520	571	583	595
Interna intäkter	449	449	458	467	476
Summa intäkter	1 009	969	1 029	1 050	1 071
Personalkostnader	27 208	25 000	28 574	27 283	29 012
Lokalkostnader	229	260	229	229	229
Kapitalkostnader	69	69	69	69	69
Övriga kostnader	8 940	15 418	8 940	10 940	8 940
Övriga interna kostnader	1 121	1 110	1 121	1 121	1 121
Summa kostnader	37 567	41 857	38 933	39 642	39 371
Nettokostnader	36 558	40 888	37 904	38 592	38 300

11.6.12 Kostverksamhet

Kostverksamheten tillhandahåller måltider till kommunens verksamheter inom barnomsorg och skola samt inom äldreomsorgen. Dessutom drivs kommunhusets cafeteria i kostenhetens regi. Kostverksamheten består av 24 kök varav 5 är mottagningskök. Utöver det köper vi måltidstjänster för eleverna vid Nipanskolan (inklusive fritids och förskoleavdelning Svalan), delar av Sollefteå Gymnasium (Hågestaskolan samt Naturbruksprogrammet och Fordonsprogrammets transportinriktning). Kostverksamheten ska tillhandahålla en klimatsmart måltid med fokus på gästen. Vi serverar drygt 1 miljon portioner årligen.

Kostverksamheten kommer från och med januari 2018 att ha en egen budgetram. Tidigare år har huvuddelen av kostverksamhetens kostnader finansierats genom att För- och grundskolan, Gymnasieskolan och Äldreomsorgen internt köpt måltidstjänster av kostenheten.

- per verksamhet	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kostområde GB	0	357	4 945	4 944	5 120
Kostområde Valla	0	291	8 392	8 397	8 468
Kostområde Långsele	0	-20	4 552	4 571	4 620
Kostområde Junsele	0	-45	4 493	4 509	4 563
Kostområde Näsåker	0	165	4 682	4 724	4 794
Kostområde Ramsele	0	-120	4 684	4 666	4 694
Kostenhet Cafeteria	321	-25	321	321	321
Kostenhet övergripande	0	-282	8 225	8 588	8 678
Total	321	321	40 294	40 719	41 260

- per kostnadsslag	Budget 2017	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	1 804	2 111	1 740	1 558	1 583
Interna intäkter	39 418	39 418	176	180	184
Summa intäkter	41 222	41 529	1 917	1 738	1 766
Personalkostnader	22 710	22 496	23 404	24 106	24 829
Lokalkostnader	1 229	1 259	1 254	1 279	1 304
Kapitalkostnader	30	36	30	30	30
Övriga kostnader	17 350	17 800	17 295	16 810	16 626
Övriga interna kostnader	224	259	228	233	238
Summa kostnader	41 543	41 850	42 211	42 457	43 026
Nettokostnader	321	321	40 294	40 719	41 260

12 BEFOLKNINGSPROGNOS 2017 – 2027

Prognosen är framräknad av Statistiska Centralbyrån våren 2017 med utgångspunkt i de uppdaterade nationella prognoserna avseende migration samt demografiska faktorer och flyttmönster specifika för Sollefteå. De nationella prognoserna baseras på fortsatt stora migrationsströmmar i världen och ökad anhöriginvandring i Sverige.

Utfallet för 2016 blev 19 846 invånare. Kommunen räknar precis som föregående år med ett oförändrat invånarantal de närmsta åren, vilket stämmer väl med SCBs uppdaterade prognos.

Kommunen totalt per åldersgrupp

Ålder	31/12 2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0	205	197	200	202	203	205	206	206	206	205	204	203
1-3	617	638	630	619	616	623	627	630	632	633	631	629
4-5	404	394	415	439	440	428	424	427	429	431	432	433
6	220	214	201	203	220	226	221	214	216	217	218	218
7-15	1 810	1 833	1 855	1 868	1 891	1 928	1 947	1 977	1 974	2 000	1 995	1 996
16-18	641	662	643	653	633	628	645	647	671	652	677	674
19-30	2 455	2 444	2 434	2 386	2 381	2 358	2 333	2 319	2 313	2 322	2 315	2 329
31-44	2 742	2 747	2 784	2 811	2 835	2 889	2 925	2 937	2 936	2 952	2 971	2 980
45-64	5 377	5 281	5 185	5 112	5 016	4 926	4 838	4 788	4 745	4 701	4 661	4 629
65-69	1 450	1 455	1 437	1 446	1 469	1 470	1 470	1 448	1 431	1 386	1 352	1 309
70-74	1 409	1 428	1 429	1 383	1 381	1 340	1 345	1 333	1 342	1 364	1 368	1 370
75-79	996	1 012	1 063	1 136	1 184	1 236	1 255	1 257	1 220	1 220	1 188	1 195
80-84	779	791	780	783	774	800	816	860	923	960	1 005	1 022
85-89	481	473	489	493	499	499	509	506	510	507	528	542
90-w	260	269	271	271	271	276	277	287	289	292	295	302
Summa	19846	19838	19815	19804	19812	19831	19837	19836	19837	19840	19840	19831